

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 13 lipca 2009 r.

w sprawie pomocy państwa C 6/04 (ex NN 70/01) i C 5/05 (ex NN 71/04) przyznanej przez Włochy na rzecz prowadzących uprawy szklarniowe (zwolnienie z podatku akcyzowego od oleju opałowego stosowanego do ogrzewania szklarni)

(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 5497)

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(2009/944/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanym artykułem i biorąc pod uwagę otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Pismami z dnia 28 września 2000 r. i z dnia 17 października 2000 r. służby Komisji, w oparciu o dostępne dane, zwróciły się do władz włoskich o uściślenie informacji na temat częściowego zwolnienia z podatku akcyzowego naliczanego od oleju napędowego stosowanego w rolnictwie zgodnie z rozporządzeniem z mocą ustawy nr 268 z dnia 30 września 2000 r., które ustanawia środki nadzwyczajne w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku akcyzowego.
- (2) Władze włoskie przekazały Komisji wymagane uściślenia pismami z dnia 31 października 2000 r. i z dnia 3 listopada 2000 r.
- (3) Po przeanalizowaniu tych uściśleń służby Komisji zwróciły się do władz włoskich pismem z dnia 20 listopada 2000 r. o udzielenie kolejnych informacji w sprawie zwolnienia z podatku akcyzowego.

- (4) W związku z brakiem odpowiedzi w terminie czterech tygodni wyznaczonym w ww. piśmie, służby Komisji, pismem z dnia 26 kwietnia 2001 r., przesłały do władz włoskich monit, informując, że w przypadku braku reakcji z ich strony zastrzegają sobie możliwość zaproponowania Komisji wydania nakazu udzielenia informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE⁽¹⁾ (obecnie art. 88).
- (5) Pismem z dnia 10 maja 2001 r. Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej przekazało Komisji informacje uzupełniające, do których podania władze włoskie zostały wezwane pismem z dnia 26 kwietnia 2001 r.
- (6) Pismem z dnia 2 sierpnia 2001 r. służby Komisji, na podstawie ww. informacji, poinformowały o zarejestrowaniu niezgłoszonej pomocy państwa, oznaczonej numerem NN 70/01, i wezwały władze włoskie do przedstawienia kolejnych informacji.
- (7) W związku z brakiem odpowiedzi w wyznaczonym terminie, pismem z dnia 1 lipca 2003 r. służby Komisji przesłały do władz włoskich kolejny monit, zwracając ponownie uwagę na fakt, że w przypadku niedotrzymania terminu czterech tygodni wyznaczonego na przekazanie odpowiedzi, zastrzegają sobie możliwość zaproponowania Komisji wydania nakazu udzielenia informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Termin wyznaczony na udzielenie odpowiedzi upływał na początku sierpnia 2003 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

- (8) W związku z brakiem odpowiedzi w wyznaczonym terminie, decyzją z dnia 10 października 2003 r.⁽²⁾ Komisja nakazała Włochom przekazanie wszystkich informacji, których udzielenia Komisja żądała pismem z dnia 2 sierpnia 2001 r., informując, że w przypadku braku odpowiedzi ze strony władz włoskich zastrzeżenie sobie możliwość wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (9) W związku z brakiem odpowiedzi na nakaz udzielenia informacji, pismem z dnia 19 lutego 2004 r. Komisja poinformowała władze włoskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w odniesieniu do przepisów art. 5 ust. 5 rozporządzenia z mocą ustawy nr 268 z dnia 30 września 2000 r. (pomoc C 6/04).
- (10) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag w tym zakresie.
- (11) Komisja otrzymała uwagi co do programu pomocy od zainteresowanych stron trzecich i przekazała je Włochom pismem z dnia 27 kwietnia 2004 r., umożliwiając tym ostatnim ustosunkowanie się do nich.
- (12) Włochy nie ustosunkowały się do uwag, ale złożyły wnioski, zaopiniowany pozytywnie, o przedłużeniu terminu na odpowiedź na wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, po czym przesłały odpowiedź dotyczącą tego postępowania pismem z dnia 21 czerwca 2004 r., zarejestrowanym dnia 25 czerwca 2004 r.
- (13) Po wysłaniu pisma w dniu 19 lutego 2004 r., informującego o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w odniesieniu do przepisów art. 5 ust. 5 rozporządzenia z mocą ustawy nr 268 z dnia 30 września 2000 r., Komisja uzyskała informacje, według których prowadzący uprawy szklarniowe mieli w rzeczywistości skorzystać z całkowitego zwolnienia z podatku akcyzowego od oleju opałowego stosowanego do ogrzewania szklarni. Przekazem faksowym z dnia 10 czerwca 2004 r. Komisja wezwała więc władze włoskie do udzielenia informacji co do tego dodatkowego zwolnienia.
- (14) Pismem z dnia 28 lipca 2004 r., zarejestrowanym dnia 3 sierpnia 2004 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej przekazało Komisji odpowiedź władz włoskich na ww. pismo z dnia 10 czerwca 2004 r. Z przywołanej odpowiedzi wynika, że ww. dodatkowe zwolnienie zostało ustanowione różnymi przepisami: art. 24 ust. 3 ustawy nr 388 z dnia 23 grudnia 2000 r., art. 13 ust. 3 ustawy nr 448 z dnia 21 grudnia 2001 r., art. 19 ust. 4 ustawy nr 289 z dnia 27 grudnia 2002 r. oraz art. 2 ust. 4 ustawy nr 350 z dnia 24 grudnia 2003 r.
- (15) Na podstawie tych informacji służby Komisji postanowiły zarejestrować kolejną pomoc niezgłoszoną, oznaczoną numerem NN 71/04, w celu przeanalizowania zgodności ze wspólnym rynkiem ww. dodatkowego zwolnienia z podatku i poinformowały o tym fakcie władze włoskie pismem z dnia 4 listopada 2004 r.
- (16) Pismem z dnia 24 stycznia 2005 r. Komisja poinformowała rząd włoski o swojej decyzji o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 traktatu WE, w odniesieniu do wspomnianego dodatkowego zwolnienia z podatku, ustanowionego na mocy art. 24 ust. 3 ustawy nr 388 z dnia 23 grudnia 2000 r., art. 13 ust. 3 ustawy nr 448 z dnia 21 grudnia 2001 r., art. 19 ust. 4 ustawy nr 289 z dnia 27 grudnia 2002 r. oraz art. 2 ust. 4 ustawy nr 350 z dnia 24 grudnia 2003 r. (pomoc C 5/05).
- (17) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁴⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag w tym zakresie.
- (18) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron trzecich.
- (19) Pismem z dnia 21 lutego 2005 r., zarejestrowanym dnia 22 lutego 2005 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej przekazało Komisji odpowiedź od władz włoskich w sprawie wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w odniesieniu do wspomnianego dodatkowego zwolnienia.
- (20) Pismem z dnia 27 września 2007 r. służby Komisji wezwały władze włoskie do udzielenia dodatkowych informacji co do przedmiotowej pomocy i odpowiedzi w sprawie wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu. W szczególności władze włoskie poproszono o poparcie argumentami twierdzenia, że pomoc ta wpisuje się w logikę włoskiego systemu podatkowego oraz o przeanalizowanie, czy tego rodzaju pomoc może być uzasadniona w świetle przepisów wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego, mających zastosowanie w momencie wypłaty pomocy⁽⁵⁾. Władzom włoskim wyznaczono termin jednego miesiąca na udzielenie tych dodatkowych informacji.
- (21) W związku z brakiem odpowiedzi ze strony władz włoskich służby Komisji wysłały monit przekazem faksowym w dniu 15 października 2008 r., w którym informowały, że w przypadku braku odpowiedzi w dodatkowym terminie jednego miesiąca, zastrzegają sobie możliwość zaproponowania Komisji wydania nakazu udzielenia informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999.

⁽²⁾ Decyzja C(2003) 3802, przekazana Włochom pismem nr SG(2003) D/232244 z dnia 13 października 2003 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 69 z 19.3.2004, s. 8.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 101 z 27.4.2005, s. 17.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 37 z 3.2.2001, s. 3.

- (22) W związku z brakiem odpowiedzi w wyznaczonym terminie, pismem z dnia 5 grudnia 2008 r. Komisja wydała Włochom nakaz, o którym mowa powyżej. ⁽⁶⁾
- (23) W formie wiadomości elektronicznej z dnia 5 lutego 2009 r., zarejestrowanej dnia 9 lutego 2009 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej przesało Komisji odpowiedź władz włoskich na cytowany nakaz.
- (24) W dniu 19 maja 2009 r., w wyniku spotkania z służbami Komisji w dniu 21 kwietnia 2009 r., władze włoskie przekazały kolejne pismo za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa Włoch przy Unii Europejskiej.

II. OPIS

- (25) Art. 5 ust. 5 rozporządzenia z mocą ustawy nr 268 z dnia 30 września 2000 r. stanowi, że w okresie od dnia 3 października do 31 grudnia 2000 r. w odniesieniu do oleju opałowego stosowanego do ogrzewania szklarni, podatek akcyzowy naliczany jest w wysokości 5 % stawki przewidzianej dla oleju napędowego stosowanego jako paliwo.
- (26) Art. 6 ust. 1 tego samego rozporządzenia z mocą ustawy stanowi, że w tym samym okresie stawki podatku akcyzowego dla oleju napędowego stosowanego w rolnictwie wynoszą 22 % stawki mającej zastosowanie do oleju napędowego stosowanego jako paliwo, a podatek akcyzowy od benzyny wynosi 49 % zwykłej stawki.
- (27) Art. 24 ust. 3 ustawy nr 388 z dnia 23 grudnia 2000 r., art. 13 ust. 3 ustawy nr 448 z dnia 21 grudnia 2001 r., art. 19 ust. 4 ustawy nr 289 z dnia 27 grudnia 2002 r. oraz art. 2 ust. 4 ustawy nr 350 z dnia 24 grudnia 2003 r. ustanawiają całkowite zwolnienie z podatku akcyzowego oleju opałowego stosowanego do ogrzewania szklarni we Włoszech. Zwolnienie to obejmuje następujące okresy: od 1 stycznia do 30 czerwca 2001 r., cały 2002 r., cały 2003 r. i cały 2004 r.

III. WSZCĘCIE PIERWSZEGO POSTĘPOWANIA NA PODSTAWIE ART. 88 UST. 2 TRAKTATU (POMOC C 6/04)

- (28) Komisja wszczęła postępowanie, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w odniesieniu do przepisów art. 5 ust. 5 rozporządzenia z mocą ustawy nr 268 z dnia 30 września 2000 r., ponieważ żywiła wątpliwości co do zgodności ze wspólnym rynkiem dodatkowego zwolnienia z podatku akcyzowego w wysokości 17 punktów procentowych, przyznawanego rolnikom, którzy stosują olej opałowy do ogrzewania szklarni, w porównaniu z innymi podmiotami sektora rolniczego. Wątpliwości

te wynikały z faktu, że pomimo nakazu udzielenia informacji władze włoskie nie przekazały żadnych danych, by wykazać kwalifikowalność zwolnień zgodnie z zasadami konkurencji (władze włoskie w rzeczywistości nie odpowiedziały na ww. nakaz). Wątpliwości te wzmacniał dodatkowo problem kwalifikowalności zwolnienia z podatku akcyzowego w świetle przepisów dyrektywy Rady 92/81/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od olejów mineralnych ⁽⁷⁾ oraz dyrektywy, która ją uchyliła, tj. dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej ⁽⁸⁾.

IV. REAKCJA WŁADZ WŁOSKICH NA WSZCĘCIE PIERWSZEGO POSTĘPOWANIA NA PODSTAWIE ART. 88 UST. 2 TRAKTATU

- (29) W piśmie z dnia 21 czerwca 2004 r. władze włoskie stwierdzały, że zwolnienia z podatku akcyzowego nie można uznać za pomoc państwa, ale należy je analizować w świetle art. 8 ust. 2 lit. f) i art. 15 ust. 3 dyrektywy 92/81/EWG i dyrektywy 2003/96/WE. Zdaniem władz włoskich uprawy szklarniowe zaliczają się do kategorii „upraw w sektorze rolnym i ogrodnictwem”, w odniesieniu do których przepisy wspólnotowe zezwalają państwom członkowskim na stosowanie częściowych lub całkowitych zwolnień z podatku akcyzowego, a zwolnienie z podatku akcyzowego w przypadku upraw szklarniowych nie powoduje żadnej dyskryminacji w sektorze rolnym i ogrodnictwem ze względu na zróżnicowanie zwolnień, ponieważ wszystkie podmioty mogą w pełni swobodnie wybrać między uprawami na otwartym polu a uprawami szklarniowymi.
- (30) Zdaniem władz włoskich kwestionowany program miał charakter wyłącznie podatkowy i winien być oceniany pod tym kątem, aby umożliwić przeprowadzenie analizy kompleksowej obejmującej wszystkie kraje Unii i uniknąć sytuacji, w której analiza pojedynczego przypadku krajowego poza tym zakresem spowoduje naruszenie zasady *par condicio* między państwami członkowskimi. W związku z tym władze włoskie odwołały się do porozumienia politycznego zawartego przez Radę i Komisję podczas Rady ECOFIN w dniu 19 marca 2003 r., zgodnie z którym odstępstwa od ogólnego systemu podatkowego lub zróżnicowanie w jego ramach, uzasadnione charakterem lub ogólnymi cechami systemu podatkowego, nie stanowią pomocy państwa.
- (31) Podsumowując, władze włoskie dodały, że z szacunkowych i posiadanych przez nie danych wynika, że przewidziany program „nie przesądza o prawidłowości funkcjonowania rynku wewnętrznego i nie powoduje zakłócenia konkurencji” (odniesienie do motywu 24 dyrektywy 2003/96/WE).

⁽⁶⁾ Pismo SG-Greffe (2008) D/207739.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 316 z 31.10.1992, s. 12.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

V. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ STRONY TRZECIE W ZWIĄZKU ZE WSZCZĘCIEM PIERWSZEGO POSTĘPOWANIA NA PODSTAWIE ART. 88 UST. 2 TRAKTATU

- (32) Pismem z dnia 19 kwietnia 2004 r., zarejestrowanym dnia 21 kwietnia 2004 r., Komisja otrzymała uwagi przedstawione przez zainteresowaną stronę trzecią w związku ze wszczęciem postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (33) W piśmie tym zainteresowana strona opisuje wrażliwość rynku, na którym działa, oraz problemy wynikające z podwyżki cen paliw, które mogą być stosowane do ogrzewania szklarni. Zdaniem zainteresowanej strony, gdyby Komisja zajęła stanowisko negatywne co do przedmiotowego zwolnienia, wiele przedsiębiorstw z sektora byłoby zmuszonych zamknąć działalność lub ograniczyć zużycie paliwa do ogrzewania szklarni, czego konsekwencją byłoby obniżenie jakości produktów. Ponadto zdaniem zainteresowanej strony ceny paliw opałowych stosowanych w Belgii i Niderlandach (metan i olej opałowy) są o od 20 do 40 % niższe od ceny oleju rolniczego obowiązującej we Włoszech, dlatego też zastosowanie przedmiotowego zwolnienia nie spowoduje zakłócenia konkurencji. Wreszcie, zdaniem tej strony, w jej sektorze działalności jest coraz więcej przedsiębiorstw, które stosują gaz metanowy do ogrzewania szklarni.

VI. WSZCZĘCIE DRUGIEGO POSTĘPOWANIA NA PODSTAWIE ART. 88 UST. 2 TRAKTATU (POMOC C 5/05)

- (34) Komisja wszczęła drugie postępowanie na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu po tym, jak uzyskała informacje, z których wynikało, że zwolnienie z podatku akcyzowego, z którego korzystali prowadzący uprawy szklarniowe, było w rzeczywistości znacząco wyższe niż analizowane podczas pierwszego wszczętego postępowania. Wątpliwości wyrażone w ramach pierwszego wszczętego postępowania, wynikające między innymi z faktu, że władze włoskie nie odpowiedziały na wydany im nakaz udzielenia informacji, wzmocniła dodatkowo reakcja samych władz włoskich na pierwsze wszczęte postępowanie. Zasadniczo wątpliwości wyrażone przez Komisję w ramach drugiego wszczętego postępowania dotyczyły następujących kwestii:

- a) władze włoskie twierdzą, że zwolnienia z podatków akcyzowych od paliw, niezależnie od ich wielkości, nie stanowią pomocy państwa, ale są środkami o charakterze podatkowym, uzasadnionymi charakterem systemu, którego stanowią część; władze włoskie nie podały jednak żadnych danych na poparcie tej argumentacji;
- b) kolejny argument podnoszony przez władze włoskie jest taki, że zwolnienie z podatków akcyzowych nie

powoduje zakłócenia konkurencji, ponieważ ogrodnicy mogą w pełni swobodnie skorzystać ze zwolnienia, prowadząc uprawy szklarniowe; argument ten zdaje się wątpliwy, ponieważ celem zwolnienia było nie tyle zachęcenie do przejścia na uprawy szklarniowe, ile raczej zwolnienie prowadzących już takie uprawy z opłat związanych z prowadzeniem działalności;

- c) również w odniesieniu do zakłócenia konkurencji władze włoskie twierdzą, że z oficjalnych danych, jakimi dysponują, wynika, że całkowite zwolnienie przyznane prowadzącym uprawy szklarniowe nie powoduje zakłóceń; zdaniem Komisji nie jest jasne, jak władze włoskie mogą wysuwać taki argument, ponieważ w odpowiedzi przesłanej teleksiem służbom Komisji w dniu 10 czerwca 2004 r. (zob. motyw 14 niniejszego uzasadnienia) twierdzą, że nie mogą podać konkretnych kwot, jakie prowadzący uprawy szklarniowe mogą zaoszczędzić dzięki całkowitemu zwolnieniu;
- d) władze włoskie, broniąc twierdzenia o nieistnieniu elementów pomocy państwa, nie wskazały, jaka zasada konkurencji uzasadniałaby, ich zdaniem, zgodność całkowitego zwolnienia z podatku akcyzowego ze wspólnym rynkiem;
- e) nie można wykluczyć, że zwolnienia zostały przyznane z naruszeniem przepisów dyrektywy 92/81/EWG i dyrektywy 2003/96/WE.

VII. REAKCJA WŁADZ WŁOSKICH NA WSZCZĘCIE DRUGIEGO POSTĘPOWANIA NA PODSTAWIE ART. 88 UST. 2 TRAKTATU

- (35) W piśmie z dnia 21 lutego 2005 r. władze włoskie przede wszystkim stwierdziły, że drugie postępowanie dotyczyło zasadniczo kwestii analogicznych do kwestii poruszanych w pierwszym wszczętym postępowaniu i że aktualne pozostają uwagi już przedstawione w odpowiedzi na pierwsze postępowanie. Władze włoskie ponadto uzupełniły odpowiedź, podając następującą informację:

- a) regulacja wysokości podatku akcyzowego przez państwa członkowskie nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu; wnioski Rady ECOFIN z dnia 19 marca 2003 r., zgodnie z którymi odstępowanie od ogólnego systemu podatkowego lub różnicowanie w jego ramach, uzasadnione charakterem lub ogólnymi cechami systemu podatkowego, nie stanowią pomocy państwa, ale są elementem potwierdzającym przewagę kompetencyjną władz finansowych Wspólnoty; dlatego też władze włoskie przekazałyby informacje o charakterze lub ogólnych cechach systemu wspomnianym władzom finansowym, jeśli tylko te ostatnie zażądałyby ich;

- b) wyrażenie „bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych”, umieszczone w art. 15 ust. 1 dyrektywy 2003/96/WE, nie może być interpretowane tak, że powoduje możliwość zastosowania art. 87 i 88 Traktatu do każdej obniżki lub zwolnienia z podatku akcyzowego, ponieważ, jeśli prawodawca wspólnotowy chciałby uzależnić każdy środek regulujący podatek akcyzowy od spełnienia warunków art. 87 i 88 Traktatu, wyraziłby tę wolę przez odwołanie do tych artykułów, zgodnie z podstawową zasadą interpretacji prawa *lex ubi voluit dixit*; z drugiej strony, w każdym dokumencie wspólnotowym wola prawodawcy uzależnienia określonych środków od spełnienia zasad w zakresie pomocy państwa wyrażona jest jasno, a nie przez ogólną formułę „bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych”, a ponadto jasne i wyraźne sformułowanie jest konieczne, ponieważ zakwalifikowanie środka jako „stanowiącego pomoc państwa” lub „niestanowiącego pomocy państwa” ma znaczący wpływ na charakter, sposób i okres stosowania tego środka;
- c) fakt, że środek nie przesądza o prawidłowości działania rynku wewnętrznego i nie powoduje zakłócenia konkurencji, jest faktem obiektywnym i powoduje, że wielkość oszczędności uzyskanych przez producentów dzięki tej pomocy nie ma znaczenia.

VIII. ODPOWIEDŹ WŁADZ WŁOSKICH NA NAKAZ UDZIELENIA INFORMACJI Z DNIA 5 GRUDNIA 2008 R.

- (36) W piśmie z dnia 5 lutego 2009 r. władze włoskie przede wszystkim ponownie poruszyły temat zgodności pomocy z przepisami dyrektywy 92/81/EWG, która ich zdaniem nie wyjaśnia wystarczająco kwestii zgodności zwolnienia lub obniżki stawki podatku akcyzowego z przepisami w zakresie konkurencji.
- (37) Celem zilustrowania swojego stanowiska władze włoskie odwołują się do art. 8 dyrektywy, zgodnie z którym „z zastrzeżeniem innych przepisów Wspólnoty, państwa członkowskie mają prawo stosować zwolnienia całkowite lub częściowe, a także obniżenia stawek podatku od olejów mineralnych używanych pod kontrolą podatkową [...] wyłącznie w ramach prac rolnych i ogrodniczych, a także w leśnictwie”.
- (38) Zdaniem władz włoskich wyrażenie „z zastrzeżeniem innych przepisów”, użyte w tym artykule, nie ustanawia obowiązku przestrzegania europejskich zasad konkurencji, jak to natomiast jest w przypadku art. 26 dyrektywy 2003/96/WE; władze włoskie utrzymują, że jeśli te dwie dyrektywy przewidywałyby ten sam obowiązek, prawodawca wspólnotowy wyraziłby to w sposób wyraźniejszy w art. 26 dyrektywy 2003/96/WE. Wniosek władz włoskich jest więc taki, że, uwzględniając przepisy art. 8 dyrektywy 92/81/EWG, państwa członkowskie mogą zgodnie z prawem stosować obniżki lub zwolnienia z podatku akcyzowego w sektorze ogrodniczym.
- (39) Władze włoskie podkreślają następnie, że stosowanie dyrektywy 92/81/EWG, a następnie dyrektywy 2003/96/WE, powoduje w rzeczywistości zakłócenie konkurencji na rynku wewnętrznym, ponieważ przewidziane obniżki lub zwolnienia z podatku akcyzowego sprzyjają państwom członkowskim, które posiadają większe zasoby ekonomiczne, więc mogą stosować obniżkę podatku akcyzowego w sposób jednolity w całym sektorze rolnym. Ponieważ Włochy dysponują ograniczonymi zasobami, postanowiły zainterweniować wyłącznie na rzecz podmiotów prowadzących uprawy szklarniowe, ponieważ obniżki lub zwolnienia z podatku akcyzowego zostały wprowadzone w warunkach kryzysu wynikłego ze wzrostu cen produktów opałowych. W tym zakresie władze włoskie przypominają, że w kompetencji Komisji nie leży interweniowanie w wybory priorytetów dokonywane przez państwo członkowskie.
- (40) W odniesieniu do ewentualnej możliwości zastosowania wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (zob. motyw 20 niniejszego uzasadnienia) władze włoskie stwierdzają, że przyznana obniżka podatku akcyzowego jest zgodna z przepisami tych wytycznych i dlatego można skorzystać z przewidzianych w tym dokumencie odstępstw, ponieważ, ich zdaniem, są to podatki istniejące w rozumieniu pkt 51.2 wytycznych; punkt ten przewiduje, że w przypadku podatków istniejących pomoc operacyjna przyznana w formie obniżki lub zwolnienia z podatków jest dopuszczalna pod warunkiem równoczesnego spełnienia dwóch następujących warunków:
- podatek, o którym mowa, musi mieć zauważalny pozytywny wpływ w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego,
  - decyzje w sprawie zastosowania odstępstw w stosunku do zainteresowanych przedsiębiorstw muszą być podjęte w chwili przyjęcia podatku lub te odstępstwa muszą stanowić konieczność wynikającą z istotnych zmian warunków ekonomicznych, w związku z którymi przedsiębiorstwa znalazły się w trudnej sytuacji konkurencyjnej. W tym ostatnim wypadku, kwota obniżenia podatku nie może przekraczać wzrostu kosztów wynikających ze zmiany warunków ekonomicznych. Jeżeli wzrost kosztów już nie występuje, obniżenie podatku musi przestać obowiązywać.
- (41) Zdaniem władz włoskich podatek akcyzowy od paliw stosowanych w rolnictwie, a w szczególności od gazu opałowego, może być uznany za podatek środowiskowy (eko-podatek) i ma on pozytywny wpływ w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, ponieważ zachęca producentów do ograniczenia zużycia paliw.

(42) W odniesieniu w szczególności do pkt 51.2 lit. b) wytycznych, zgodnie z którym decyzje w sprawie zastosowania odstępstw w stosunku do zainteresowanych przedsiębiorstw muszą być podjęte w chwili przyjęcia podatku, władze włoskie odsyłają do decyzji Komisji C(2005) 4436 z dnia 7 grudnia 2005 r. Według tej decyzji „Przedmiotowy podatek akcyzowy mógł na początku nie mieć wyraźnie określonego celu środowiskowego, a decyzje o wprowadzeniu zwolnień podjęto [...] znacznie przed wprowadzeniem w życie »Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego« z 2001 r. Dlatego ich sytuacja może być rozpatrywana w taki sposób, jak gdyby podjęły decyzję o wprowadzeniu zwolnienia w czasie, gdy został przyjęty podatek akcyzowy. Wobec tego zgodnie z pkt 51.2 wytycznych, przepisy określone w pkt 51.1 mogą się stosować do zwolnień, które mają być poddane ocenie w niniejszej decyzji”. Władze włoskie dodają, że decyzja o obniżeniu podatku akcyzowego wynikała z istotnych zmian warunków ekonomicznych (w szczególności znacznej podwyżki cen ropy naftowej), które spowodowały, że podmioty prowadzące uprawy szklarniowe znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji konkurencyjnej w porównaniu z podmiotami prowadzącymi uprawy na otwartym polu i że w innych krajach sytuacja ta spowodowała, że władze zastosowały środki na rzecz prowadzących uprawy szklarniowe i sektora rybołówstwa. Władze włoskie podają, że w analizowanym okresie cena oleju opałowego kształtowała się następująco: + 37 % w latach 1999–2000, + 26 % w latach 1999–2001 i + 26 % w latach 1999–2002. Struktura cen wyglądała natomiast następująco (w EUR/litr jako średnia roczna):

(w EUR/litr)

	Cena przemysłowa	Podatki	Cena w momencie wprowadzenia na rynek
1999	0,217	0,524	0,741
2000	0,342	0,523	0,865
2001	0,317	0,504	0,821
2002	0,292	0,542	0,834
2003	0,314	0,547	0,861
2004	0,354	0,555	0,909

(43) Władze włoskie podkreślają z drugiej strony, że zastosowanie pkt 51 wytycznych zobowiązuje w każdym razie gospodarstwa do opłacania pewnej części podatku. Środek wprowadzony przez Włochy może, ich zdaniem, być zgodny, jeśli beneficjenci opłacają minimalną kwotę ustaloną na poziomie wspólnotowym (minimum wynoszące – zdaniem władz włoskich – 13 EUR/1 000 kg w latach 2000–2003, a w późniejszym okresie – 21 EUR/1 000 kg).

(44) Wreszcie w odniesieniu do całkowitej kwoty przyznanej pomocy władze włoskie informują, że liczby podawane w poszczególnych ustawach finansowych były wielko-

ściami szacunkowymi, opartymi na przewidywaniach zużycia paliw opałowych, i należy je traktować raczej jako brak wpływu niż przyznanie środków. Zdaniem władz włoskich trudne jest natychmiastowe obliczenie korzyści, jaką odniósł każdy z producentów, ponieważ zarządzanie systemem podatkowym leży w kompetencji regionów, prowincji czy wręcz gmin. Liczby zostaną podane do wiadomości, gdy tylko będą dostępne.

IX. PISMO PRZEŚLANE DNIA 18 MAJA 2009 R.

(45) W piśmie tym władze włoskie przede wszystkim przypominają, że podatek akcyzowy stanowi podatek istniejący i z tego tytułu można skorzystać z odstępstw, mających do niego zastosowanie na mocy przepisów wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ze względów już wymienionych w motywie 42 powyżej.

(46) Po powyższych argumentach przedstawiona jest zaktualizowana wersja tabeli podanej w motywie 42 niniejszego uzasadnienia (kolumna „Podatki” podzielona jest na podatek akcyzowy i VAT). Z tej nowej tabeli wynika, że w analizowanym okresie struktura cen kształtowała się następująco (tym razem dane wyrażone są w EUR/1 000 litrów):

(w EUR/1 000 litrów)

	Cena przemysłowa	VAT	Podatek akcyzowy	Cena w momencie wprowadzenia na rynek
1999	219,83	123,5	397,67	741
2000	344,35	144,1	375,92	864,33
2001	313,4	136,7	370,11	820,22
2002	293,31	139,7	405,24	838,26
2003	314,37	143,5	403,21	861,1
2004	355,01	151,6	403,21	909,86

(47) Władze włoskie podkreślają, że w okresie od 1999 r. do 2004 r. ceny oleju opałowego w momencie wprowadzenia na rynek stale wzrastały, nie licząc lekkiego spadku na przełomie 2000 i 2001 r. Dalej powtórzona jest argumentacja przedstawiona w motywach 42 i 43.

(48) W odniesieniu do uzasadnienia pomocy w świetle włoskiego systemu podatkowego władze włoskie uściślają, że we Włoszech ilości paliwa zwolnione z podatków są uzależnione od powierzchni i jakości upraw oraz wyposażenia w faktycznie wykorzystywane narzędzia rolnicze. Dlatego też można uznać, że wielkość zwolnienia obliczana jest w zależności od rodzaju prowadzonej działalności, a w przypadku upraw szklarniowych – proporcjonalnie, ponieważ ten typ upraw bezpośrednio uzależniony jest od oleju i charakteryzuje się warunkami produkcji zdecydowanie odmiennymi niż uprawy na otwartym polu. Ponadto zwolnienie nie sprzyja produkcji tylko jednego produktu, ponieważ ma zastosowanie do wszystkich rodzajów upraw szklarniowych, a uprawy szklarniowe można uznać za powszechnie praktykowane w całym sektorze rolnym.

- (49) W bardziej ogólnym odniesieniu do możliwości zastosowania art. 87 ust. 1 Traktatu władze włoskie uważają, że nie istnieją warunki, o których mowa w cytowanym ustępie, ponieważ zwolnienie z podatku nie jest selektywne ani nie zakłóca konkurencji.
- (50) W kwestii selektywności władze włoskie odwołują się do wyroku Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-233/04 ⁽⁹⁾. W ocenie (pkt 86) Sąd stwierdza: „Dla celów zastosowania art. 87 traktatu WE nie ma znaczenia, czy sytuacja domniemanego beneficjenta środka poprawiła się czy pogorszyła w stosunku do uprzedniej sytuacji prawnej czy też przeciwnie – nie zmieniała się w czasie. Należy ustalić wyłącznie, czy w ramach danego systemu prawnego środek państwowy sprzyja «niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów» w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami, których sytuacja faktyczna i prawna jest analogiczna, uwzględniając cel, jakiemu ma służyć przedmiotowy środek”.
- (51) Zdaniem władz włoskich, zwolnienie zastosowane do oleju używanego w zamkniętym środowisku, w którym prowadzi się uprawy produktów rolnych, nie powoduje różnicowania przedsiębiorstw, które znajdują się w tej samej sytuacji prawnej i faktycznej, ani produktów, ponieważ wszystkie gospodarstwa, niezależnie od tego, jakie produkty wytwarzają, mogą korzystać ze zwolnienia, gdy zaopatrują się w olej opałowy do upraw szklarniowych.
- (52) Jeśli chodzi o ewentualne cechy powodujące zakłócenie konkurencji, władze włoskie powołują się na decyzję Komisji C(2008) 1105, w której w motywie 43 stwierdza się: „Całkowite lub częściowe zwolnienie przyznane na mocy art. 8 ust. 2 dyrektywy 92/81/EWG stosowane jest w tym samym celu jak środki, o których mowa w dyrektywie 2003/96/WE, i ma węższy zakres, a więc można stwierdzić, analogicznie, że nie powinno niesłusznie zakłócać konkurencji”.
- (53) Władze włoskie dodają ponadto, że w motywie 32 tej samej decyzji Komisja stwierdza, że ten rodzaj środków związanych z paliwami stosowanymi w podstawowej produkcji rolnej nie zakłóca niesłusznie konkurencji, zważywszy na niewielkie rozmiary gospodarstw rolnych w unii Europejskiej (ponad 60 % gospodarstw liczy mniej niż 5 ha użytkowej powierzchni rolnej). W oparciu o to stwierdzenie władze włoskie podkreślają, że ze względu na to kryterium wielkości nie jest zbyt możliwe, by przedmiotowe zwolnienia zakłócały konkurencję, ponieważ około 80 % włoskich gospodarstw rolnych liczy mniej niż 5 ha użytkowej powierzchni rolnej.
- (54) Kolejny argument podnoszony przez władze włoskie jest taki, że ilość oleju, jaka może być przeznaczana na cele opałowe na każdy 1 m³ szklarni wynosi tylko 2 litry. Ponadto z analizy przeprowadzonej przez Enama (*Ente nazionale per la meccanizzazione agricola* – Krajowy Urząd
- Mechanizacji Rolnictwa), dotyczącej zużycia oleju w 14 z 20 regionów włoskich wynika, że ilość olej użyta w szklarniach (167 436 001 litr) stanowiła tylko 11,77 % całkowitego zużycia oleju rolniczego w 2002 r. i 10,67 % w 2003 r.
- (55) Po udzieleniu tych wyjaśnień na poparcie tezy, że przedmiotowe zwolnienia nie zawierają elementów pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, władze włoskie przypominają o poziomym charakterze zwolnień, kładąc nacisk na fakt, że wszyscy producenci rolni mogliby skorzystać z pomocy, gdyby prowadzili uprawy szklarniowe oraz podkreślają, że kryterium niedyskryminowania nie może być stosowane wstecz ze względu na uzasadnioną gwarancję i pewność prawa.

X. OCENA

- (56) Niniejsza decyzja dotyczy różnicy między zwolnieniem z podatku akcyzowego od oleju opałowego stosowanego do ogrzewania szklarni z jednej strony a zwolnieniem z podatku akcyzowego od oleju stosowanego jako paliwo z drugiej strony.
- (57) Uwzględniając argumenty przedstawione przez władze włoskie w odpowiedziach na wszczęcie postępowania, należy przede wszystkim zbadać, czy program pomocy zawiera elementy pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (58) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (59) Analizowana pomoc odpowiada tej definicji nie tylko dlatego, że finansowana jest przy użyciu zasobów państwowych (zwalniając podatników z podatku akcyzowego, państwo rezygnuje z określonych wpływów, jakie w przeciwnym razie mogłoby zainkasować), ale również dlatego, że sprzyja niektórym przedsiębiorstwom (przedsiębiorstwa z sektora rolnego i – wśród nich – te, które prowadzą uprawy szklarniowe) oraz może wpłynąć na wymianę handlową i zakłócić konkurencję zważywszy na pozycję, jaką Włochy zajmują w produkcji rolnej w systemie upraw szklarniowych (np. w 2000 r. i w 2003 r. Włochy zajmowały drugie miejsce wśród państw producentów Unii Europejskiej pod względem powierzchni szklarni przeznaczonych na produkcję świeżych warzyw; w 2000 r. i 2001 r. Włochy były pierwszym producentem warzyw w Unii Europejskiej i wreszcie w okresie, do którego odnoszą się wszczęte postępowania, Włochy były drugim krajem europejskim pod względem powierzchni przeznaczonych na uprawy szklarniowe).

⁽⁹⁾ SPI, wyrok z dnia 10 kwietnia 2008 r., Niderlandy przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-00591.

- (60) W trakcie analizowania pomocy władze włoskie podniosły liczne argumenty na obronę twierdzenia, że pomoc nie zawiera elementów pomocy państwa:
- zgodnie z porozumieniem politycznym zawartym przez Radę i Komisję podczas Rady ECOFIN w dniu 19 marca 2003 r., odstąpienia od ogólnego systemu [podatkowego] lub różnicowanie w jego ramach, uzasadnione charakterem lub ogólnymi cechami systemu podatkowego, nie stanowią pomocy państwa; ponadto we Włoszech zwolnienia wpisują się w logikę włoskiego systemu podatkowego, ponieważ obowiązują dla wszystkich upraw szklarniowych oraz dlatego, że ilości paliw zwolnione z podatku akcyzowego uzależnione są od prowadzonej działalności,
  - z szacunkowych i dostępnych danych wynika, że analizowana pomoc „nie przesądza o prawidłowości funkcjonowania rynku wewnętrznego i nie powoduje zakłócenia konkurencji” (zob. motywy 30 i 31),
  - zwolnienia nie są ani selektywne ani nie zakłócają konkurencji.
- (61) Należy przede wszystkim podkreślić, że żadne polityczne porozumienie nie może zmienić pojęcia pomocy zdefiniowanego w sposób obiektywny w Traktacie.
- (62) W odniesieniu do argumentu, że zwolnienia uzasadnione są charakterem i ogólnymi cechami systemu podatkowego, Komisja uważa, że specjalnych zwolnień z podatku akcyzowego, ograniczonych do jednego rodzaju produkcji (w analizowanym przypadku – produkcja szklarniowa, która skorzystała z większych zwolnień w porównaniu z uprawami na otwartym polu) nie można uzasadnić charakterem czy logiką systemu podatkowego, gdy prawo wspólnotowe zobowiązuje państwa członkowskie, z zasady, do naliczania podatku akcyzowego⁽¹⁰⁾. To samo twierdzenie ma zastosowanie, gdy prawo wspólnotowe nie nakazuje przyznawania tego rodzaju zwolnień. Argument, według którego zwolnienia obowiązują dla wszystkich upraw szklarniowych, nie jest w tym przypadku właściwy, ponieważ całe gałęzie produkcji rolnej skorzystały ze zwolnień niższych niż te, które przyznano prowadzącym uprawy szklarniowe, i jeśli, jak twierdzą władze włoskie, ilości paliwa zwolnione z podatku zależą od rodzaju prowadzonej działalności, logika systemu podatkowego wymagałaby takiego samego zwolnienia dla wszystkich rodzajów działalności opartych na stosowaniu oleju.
- (63) Kwestia selektywności została już omówiona w motywie 58 niniejszego uzasadnienia. Co do odwołania do wyroku w sprawie T 233-04, w świetle motywów 25 i 26 niniejszego uzasadnienia Komisja stwierdza, że o ile prawdą jest, że podmioty działające w sektorze rolnym, używające oleju, mogły skorzystać ze zwolnień podatkowych, to jednak prowadzący uprawy szklarniowe skorzystali z większych zwolnień. Sytuacja faktyczna wszystkich podmiotów była analogiczna w momencie, w którym stosowały one olej do produkcji, a więc w tym samym stopniu zainteresowane były celem pomocy (złagodzenie skutków wzrostu cen produktów naftowych), niezależnie od ich statusu prawnego. Fakt, że w analogicznej sytuacji niektórzy mogli skorzystać z większych zwolnień niż inni, świadczy o tym, że pomoc zawiera element selektywności.
- (64) W odniesieniu do argumentu, według którego pomoc nie przesądza o prawidłowości funkcjonowania rynku wewnętrznego i nie powoduje zakłócenia konkurencji, Komisja odrzuca argument władz włoskich. W rzeczywistości:
- w decyzji, na którą powołują się władze włoskie w motywie 52 niniejszego uzasadnienia, stwierdza się, że istnieją takie przypadki pomocy państwa, które mogłyby być zatwierdzone na podstawie odstąpienia przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu; odstąpienie to nie może jednak być wykorzystane do wykazania braku elementów pomocy państwa w analizowanej pomocy (to twierdzenie ma zastosowanie również do argumentu wysuwanego przez władze włoskie i opisanego w motywie 53 niniejszego uzasadnienia),
  - dane podane w motywie 54 niniejszego uzasadnienia nie są kompletne (14 regionów na 20) i nie ma żadnej podstawy, by stwierdzić, że są reprezentatywne: nie jest możliwe wywnioskowanie, czy regiony, których dotyczą dane, to regiony, w których uprawy szklarniowe są bardziej rozpowszechnione; ponadto dane dotyczące zużycia w sektorze rolnym świadczą raczej o tym, że olej stanowi ważny środek produkcji rolnej. W każdym razie wystarczy, że pomoc wzmocni pozycję konkurencyjną przedsiębiorstwa w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw uczestniczących w wewnątrz-wspólnotowej wymianie handlowej, aby ta pomoc spowodowała zakłócenie konkurencji i wpłynęła na wymianę handlową między państwami członkowskimi⁽¹¹⁾. Tak dzieje się w analizowanym przypadku, ponieważ przyznane zwolnienie sprzyja przedsiębiorstwom włoskim, które prowadzą szklarniowe uprawy produktów rolnych, w porównaniu z przedsiębiorstwami działającymi w tym samym sektorze w innych państwach członkowskich.
- (65) Władze włoskie stwierdziły również, w odpowiedzi na wszczęcie pierwszego postępowania, że przedmiotowa pomoc nie stanowi pomocy państwa, ale winna być analizowana w świetle przepisów dyrektyw 92/81/EWG i 2003/96/WE. Władze włoskie wyciągnęły taki wniosek z argumentacji, według której istnienie pomocy państwa wyklucza fakt, że dyrektywa europejska przewiduje możliwość przyznawania zwolnienia z podatku. Taka argumentacja została powtórzona w odpowiedzi na nakaz udzielenia informacji wydany Włochom.

⁽¹⁰⁾ Zob. decyzja Komisji 2006/323/WE (Dz.U. L 119 z 4.5.2006, s. 12).

⁽¹¹⁾ TSWE, wyrok z dnia 17 września 1980 r. w sprawie 730/79, Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji, Rec. s. 2671.

- (66) Komisja nie może zgodzić się z taką argumentacją. Dyrektywa 92/81/EWG rzeczywiście mówi, w motywach szóstym, że państwa członkowskie mogą stosować fakultatywnie inne (...) zwolnienia (...), pod warunkiem że nie powoduje to zakłócenia konkurencji. Art. 8 ust. 2 tej samej dyrektywy stanowi ponadto, że państwa członkowskie mogą stosować zwolnienia całkowite lub częściowe „z zastrzeżeniem innych przepisów Wspólnoty”. Powołując się na ryzyko zaistnienia zakłócenia konkurencji, dyrektywa 92/81/EWG nie wyklucza, że zwolnienia mogą stanowić pomoc państwa. Warto przypomnieć, że kompetencje w zakresie pomocy państwa są przyznane Komisji bezpośrednio w Traktacie i że kompetencji tych nie może ograniczyć dyrektywa, której celem jest harmonizacja podatków na poziomie europejskim.
- (67) Ponadto dyrektywa 2003/96/WE określa, w motywach 15 i 24, że środki, mające na celu ustanowienie zróżnicowanych stawek podatkowych, muszą być zgodne z przepisami, które regulują rynek wewnętrzny i konkurencję, aby nie powodować zakłócenia konkurencji. Obowiązek stosowania zasad konkurencji potwierdzony jest również w art. 26 tej samej dyrektywy, w którym zwraca się uwagę na fakt, że środki, o których mowa, mogą stanowić pomoc państwa i muszą w takim przypadku być notyfikowane zgodnie z art. 88 ust. 3 traktatu WE. Wspomniany artykuł stanowi wyraźnie, że przekazywanie Komisji informacji zgodnie z dyrektywą nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku notyfikowania pomocy, o którym mowa w art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (68) Wreszcie same władze włoskie stwierdzają (zob. motyw 39 niniejszego uzasadnienia), że zastosowanie zwolnienia powoduje zakłócenie konkurencji, co jest charakterystycznym elementem pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (69) Zważywszy na powyższe, Komisja stwierdza, że zwolnienia z podatku akcyzowego stosowane w ramach analizowanego programu pomocy stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (70) Niemniej w przypadkach przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 Traktatu niektóre środki można uznać, w drodze odstępstwa, za zgodne ze wspólnym rynkiem.
- (71) Odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 2 Traktatu, dotyczące pomocy o charakterze socjalnym przyznawanej indywidualnym konsumentom, pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, a także pomocy przyznawanej gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec, nie mają zastosowania w analizowanym przypadku, niezależnie od tego, kto jest beneficjentem pomocy.
- (72) Komisja uważa, że odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu, dotyczące rozwoju gospodarczego niektórych regionów, nie mają zastosowania do analizowanego programu, ponieważ nie obejmuje on pomocy przeznaczonej na sprzyjanie rozwojowi gospodarce regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski, lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia.
- (73) W odniesieniu do odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu wystarczające jest stwierdzenie, że analizowany system podatkowy nie stanowi przedmiotu wspólnego europejskiego zainteresowania ani nie ma na celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce włoskiej. Pomoc nie jest ponadto przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego w myśl odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu.
- (74) W związku z tym jedynym możliwym odstępstwem, na jakie można się powołać, jest odstępstwo przewidziane w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, zgodnie z którym za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (75) Ponieważ pomoc, wynikająca z analizowanego programu, jest pomocą niezgłoszoną, jej zgodność ze wspólnym rynkiem należy analizować w świetle przepisów dotyczących pomocy państwa, obowiązujących w momencie jej przyznawania, zgodnie z uściśleniem, jakie znajduje się w komunikacie Komisji w sprawie określenia zasad dotyczących uznania pomocy państwa za przyznaną bezprawnie⁽¹²⁾.
- (76) Co prawda motyw 172 nowych wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013⁽¹³⁾ uznaje za zgodne ze wspólnym rynkiem, w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, niektóre przypadki pomocy przyznanej bezprawnie po wejściu w życie dyrektywy 2003/96/WE, to jednak ma on zastosowanie jedynie wówczas, gdy przestrzegane są warunki określone w tej dyrektywie i gdy nie ma żadnego rozróżnienia w ramach sektora rolnego. To samo dotyczy pomocy przyznanej bezprawnie na podstawie dyrektywy 92/81/EWG.
- (77) Art. 1 ust. 1 dyrektywy 92/81/EWG stanowi, że „w myśl niniejszej dyrektywy państwa członkowskie nałożą ujednoliczony podatek akcyzowy od olejów mineralnych”. W ust. 2 tego samego artykułu uściśla się, że państwa członkowskie ustalą swoje stawki zgodnie z dyrektywą Rady 92/82/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie ujednoczenia stawek podatku akcyzowego od olejów mineralnych⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 119 z 22.5.2002, s. 22.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 319 z 27.12.2006, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 316 z 31.10.1992, s. 19. Stawka podatku akcyzowego od oleju stosowanego do ogrzewania szklarni podana jest w motywie 43.

- (78) W art. 5 ust. 2 dyrektywy 92/82/EWG ustala się stawkę podatku akcyzowego od oleju napędowego na 18 ecu za 1 000 litrów, jeśli olej używany jest do silników stacjonarnych, urządzeń i maszyn używanych w budownictwie, pracach techniczno-inżynierskich i robotach publicznych, do pojazdów przeznaczonych do użytkowania poza drogami publicznymi lub pojazdów, które nie otrzymały homologacji uprawniającej do użytkowania ich głównie na drogach publicznych.
- (79) W art. 2 ust. 2 dyrektywy 92/81/EWG uściśla się, że „wszelkie oleje mineralne inne niż te, dla których poziom podatku akcyzowego określony został w dyrektywie w sprawie stawek podatku 92/82/EWG, objęte są podatkiem akcyzowym, o ile są przeznaczone do użycia, oferowane na sprzedaż lub używane jako paliwo grzewcze lub silnikowe. Stawkę podatku pobieranego od tych olejów ustala się, zależnie od sposobu ich wykorzystania, w wysokości stawki równorzędnej paliwa grzewczego lub silnikowego” (kwota 13 EUR podana przez władze włoskie, o czym mowa powyżej w motywie 43 niniejszego uzasadnienia, to kwota podatku akcyzowego mającego zastosowanie do paliwa grzewczego lub silnikowego, innymi słowy podatku akcyzowego od oleju ciężkiego ustalonego w wysokości 13 EUR za 1 000 kg w art. 6 tej samej dyrektywy).
- (80) W art. 8 ust. 2 dyrektywy 92/81/EWG przewiduje się jednak, że „z zastrzeżeniem innych przepisów Wspólnoty, państwa członkowskie mają prawo stosować zwolnienia całkowite lub częściowe, a także obniżenia stawek podatku od olejów mineralnych używanych pod kontrolą podatkową [...] wyłącznie w ramach prac rolnych i ogrodniczych, a także w leśnictwie i rybołówstwie słodkowodnym”.
- (81) Zgodnie z dyrektywą 2003/96/WE, obowiązującą od dnia 1 stycznia 2004 r. ⁽¹⁵⁾, minimalna stawka podatku akcyzowego od oleju opałowego ustalona jest na 21 EUR za 1 000 litrów (art. 9 dyrektywy oraz tabela C załącznika I do tej dyrektywy). Dyrektywa ta zawiera ponadto w art. 15 ust. 3 przepis analogiczny do przepisu art. 8 ust. 2 dyrektywy 92/81/EWG, zgodnie z którym „państwa członkowskie mogą stosować poziom opodatkowania obniżony do zera do produktów energetycznych i energii elektrycznej wykorzystywanej w pracach rolniczych, ogrodniczych, w hodowli ryb oraz w leśnictwie”.
- (82) Zgodnie z przepisami obydwu dyrektyw było więc możliwe przyznanie całkowitych zwolnień z podatku akcyzowego. Niemniej, ponieważ analizowany program pomocy wprowadza rozróżnienie między zwolnieniami z podatku akcyzowego, które sprzyja niektórym gospodarstwom rolnym, nie może on być uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem w świetle motywu 172 wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013 ⁽¹⁶⁾.
- (83) W całym okresie, stanowiącym przedmiot dwóch postępowań wszczętych w związku ze zwolnieniami z podatku akcyzowego (od 3 października 2000 r. do 31 grudnia 2004 r. – zob. motywy 25 i 27), zasadami obowiązującymi w zakresie pomocy państwa były zasady określone w wytycznych rolniczych w sprawie pomocy w sektorze rolnym ⁽¹⁷⁾ (zwanymi dalej wytycznymi rolniczymi z 2000 r.).
- (84) Komisja stwierdza, że ze względu na swój charakter (całkowite zwolnienie z podatku akcyzowego) pomoc ta stanowi jednostronną pomoc państwa przeznaczoną tylko na poprawę sytuacji finansowej producentów, nie przyczyniając się w żaden sposób do rozwoju sektora. Stwierdzenie to poparte jest faktem, że w przekazanych informacjach uzupełniających władze włoskie wyjaśniają, że przyznanie pomocy uzasadnione jest podwyżką cen ropy naftowej (zob. pkt 39 niniejszego uzasadnienia).
- (85) Zgodnie z pkt 3.5 wytycznych rolniczych z 2000 r. tego rodzaju pomoc stanowi pomoc operacyjną niezgodną ze wspólnym rynkiem.
- (86) Wytyczne rolnicze z 2000 r. umożliwiają jednak, w pkt 5.5, zastosowanie wyjątku od przepisów cytowanego pkt 3.5 dla pomocy operacyjnej mającej na celu ochronę środowiska naturalnego.
- (87) W szczególności pkt 5.5.4 wytycznych rolniczych z 2000 r. odnosi się do specjalnego przypadku częściowych lub całkowitych zwolnień z podatków środowiskowych. W tym punkcie wytycznych Komisja, po przedstawieniu odpowiednich zastrzeżeń, stwierdziła, że ten rodzaj pomocy jest dopuszczalny pod warunkiem spełnienia łącznie następujących wymagań:
- pomoc jest tymczasowa (maksymalny czas trwania pięć lat) i zmniejszająca się,
  - możliwe jest wykazanie, że pomoc jest niezbędna, by zrekompensować utratę konkurencyjności na skalę międzynarodową,
  - program pomocy stanowi rzeczywistą zachętę do ograniczenia stosowania przedmiotowych środków produkcji.
- (88) W analizowanym przypadku Komisja stwierdza, że pomoc nie zmniejsza się, ponieważ – w świetle różnych artykułów ustaw finansowych, które ustanawiały zwolnienia z podatku akcyzowego – zwolnienie jest częściowe do dnia 31 grudnia 2000 r., a następnie całkowite dla każdego z okresów, o których mowa w motywie 27 niniejszego uzasadnienia. Ponadto pomoc nie była tymczasowa, ponieważ – jeśli nie liczyć drugiego półrocza 2001 r. – zwolnienia były w rzeczywistości stałe w całym rozpatrywanym okresie. Władze włoskie powołały się na istnienie trudnej sytuacji w zakresie konkurencyjności (zob. motyw 42 niniejszego uzasadnienia), ale nie dostarczyły danych, które wykazałyby utratę konkurencyjności. Wreszcie wydaje się nieprawdopodobne, by system zwolnień, który z definicji powoduje, że paliwa są tańsze, mógł zachęcać beneficjentów do ograniczenia stosowania przedmiotowych środków produkcji (niezależnie od tego, czy chodzi o szklarnie czy też szerzej o same oleje opałowe, jeśli uznaje się je za środki produkcji).

⁽¹⁵⁾ Z wyjątkiem niektórych przepisów niemających zastosowania w przedmiotowym przypadku.

⁽¹⁶⁾ Zob. przyp. 13.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, s. 2.

- (89) Analizowana pomoc państwa nie może zostać uznana za uzasadnioną wyłącznie na podstawie wytycznych rolniczych z 2000 r., na podstawie których możliwe jest uznanie zwykłej pomocy operacyjnej za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (90) Uwzględniając powyższe, wytyczne rolnicze z 2000 r. przewidują również, w pkt 5.6.2, możliwość przeanalizowania poszczególnych przypadków pomocy z osobna z uwzględnieniem zasad określonych w wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego.
- (91) Uwzględniając okres, do którego odnoszą się dwa postępowania, przepisy w zakresie pomocy państwa, jakie należy uwzględnić dla celów analizy zgodności przedmiotowej pomocy ze wspólnym rynkiem, są następujące:
- dla okresu od dnia 3 października 2000 r. do dnia 2 lutego 2001 r. – wytyczne Wspólnoty dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego obowiązujące od 1994 r. (zwane dalej „wytycznymi z 1994 r.”)⁽¹⁸⁾,
  - dla okresu od dnia 3 lutego 2001 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. – wytyczne Wspólnoty dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego obowiązujące od dnia 3 lutego 2001 r. (zwane dalej „wytycznymi z 2001 r.”)⁽¹⁹⁾.
- (92) Zgodnie z przepisami wytycznych z 1994 r. (pkt 3.4), Komisja może zastosować odstępstwo od zakazu przyznawania pomocy operacyjnej, pod warunkiem że jedynym celem tej pomocy jest rekompensata kosztów dodatkowych w porównaniu z kosztami produkcji tradycyjnej, że pomoc ta jest tymczasowa i ogólnie zmniejszająca się oraz że stanowi zachętę do ograniczania zanieczyszczenia środowiska lub do szybkiego wprowadzenia skuteczniejszych metod wykorzystywania zasobów.
- (93) W tym samym pkt 3.4 uściśla się, że tymczasowe zwolnienie z opłacania nowych podatków środowiskowych może być przyznane, jeśli to konieczne, celem zrekompensowania utraty konkurencyjności, szczególnie na skalę międzynarodową. Kolejnym czynnikiem, jaki należy uwzględnić, jest rekompensata, jaką zainteresowane gospodarstwa muszą zapewnić w formie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska. Taki przepis ma zastosowanie również do zwolnień z podatków ustanowionych przepisami wspólnotowymi.
- (94) Oprócz faktu, że – jak wykazano w analizie przeprowadzonej w świetle pkt 5.5.4 wytycznych rolniczych z 2000 r. – pomoc nie jest ani tymczasowa, ani zmniejszająca się, ani nie stanowi żadnej zachęty, Komisja stwierdza, że informacje, którymi dysponuje, nie zawierają żadnego elementu, który wykazałby, że pomoc jest ściśle ograniczona do wyrównania nadwyżki kosztów produkcji w porównaniu z tradycyjnym kosztami
- produkcji. Pomoc nie spełnia więc warunków przywołanych w motywie 92 niniejszego uzasadnienia, które umożliwiłyby uznanie jej za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (95) Ponadto w analizowanym przypadku nie mają zastosowania warunki przywołane w motywie 93 niniejszego uzasadnienia, ponieważ pomoc nie dotyczy nowych podatków (podatek akcyzowy istniał już wcześniej, zanim rozpoczął się okres, do którego odnoszą się dwa postępowania: przykładowo art. 24 ust. 3 ustawy nr 388 z dnia 23 grudnia 2000 r., który ustanawia całkowite zwolnienie z podatku akcyzowego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2001 r. odwołuje się do ustawy nr 662 z 1996 r., która dotyczyła podatku akcyzowego i odsyłała do rozporządzenia z mocą ustawy nr 504/1995, zawierającego jednolity tekst przepisów prawa w zakresie podatków od produkcji i konsumpcji). Komisja zauważa w tej kwestii, że władze włoskie nie zakwestionowały faktu, że analizowane podatki mają charakter „podatku istniejącego”. Ponadto nigdy nie twierdziły, że podatki te zostały ustanowione niedawno (zob. motywy 40 i 45 niniejszego uzasadnienia).
- (96) Pomocy tej nie można więc uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem na podstawie przepisów wytycznych z 1994 r.
- (97) Wytyczne z 2001 r. wprowadzają rozróżnienie między podatkami nowymi (pkt 51.1) a podatkami istniejącymi (pkt 51.2 i 52).
- (98) Komisja stwierdza, że podatki akcyzowe, będące przedmiotem zwolnień, należy uznać za podatki istniejące w analizowanym okresie, ponieważ – oprócz argumentów przedstawionych w motywie 95 niniejszego uzasadnienia – decyzje o wprowadzeniu zwolnień podejmowano co roku w poszczególnych ustawach finansowych, a nie w dowolnej ustawie przyjętej z automatycznymi odstępstwami w dowolnym momencie rozpatrywanego okresu. Ponadto, jak już Komisja zauważyła w motywie 95 niniejszego uzasadnienia, władze włoskie nie zakwestionowały faktu, że analizowane podatki mają charakter „podatku istniejącego” i nigdy nie twierdziły, że podatki te zostały ustanowione niedawno.
- (99) Pkt 51.2 wytycznych z 2001 r. – jak podano w motywie 40 niniejszego uzasadnienia – przewiduje możliwość zastosowania do podatków istniejących warunków dopuszczających, mających zastosowanie do nowych podatków, wymienionych w pkt 51.1, pod warunkiem łącznego spełnienia dwóch następujących warunków:

— podatek, o którym mowa, musi mieć zauważalny pozytywny wpływ w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego,

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 72 z 10.3.1994, s. 3.

⁽¹⁹⁾ Zob. przyp. 5.

- decyzje w sprawie zastosowania odstępstw w stosunku do zainteresowanych przedsiębiorstw muszą być podjęte w chwili przyjęcia podatku lub te odstępstwa muszą stanowić konieczność wynikającą z istotnych zmian warunków ekonomicznych, w związku z którymi przedsiębiorstwa znalazły się w trudnej sytuacji konkurencyjnej. W tym ostatnim wypadku, kwota obniżenia podatku nie może przekraczać wzrostu kosztów wynikających ze zmiany warunków ekonomicznych. Jeżeli wzrost kosztów już nie występuje, obniżenie podatku musi przestać obowiązywać.
- (100) Komisja może przyznać, że taki podatek jak podatek akcyzowy od oleju opałowego, którego skutkiem jest podwyżka cen oleju, może zachęcić konsumentów do ograniczenia zużycia oleju i mieć pozytywny wpływ w dziedzinie ochrony środowiska. Niemniej zwolnienia te były ustanawiane rok po roku, a nawet z przerwą między dniem 1 lipca a dniem 31 grudnia 2001 r. (zob. motyw 27 niniejszego uzasadnienia), a władze włoskie nie wykazały ani nigdy nie twierdziły, że decyzje w sprawie zastosowania odstępstw podjęto w chwili przyjęcia podatku. Przeciwnie – władze włoskie podkreśliły, że decyzje w sprawie zastosowania odstępstw podjęto, by zapobiec zjawisku czysto koniunkturalnemu, tj. podwyżce cen paliw i olejów opałowych.
- (101) Nie jest możliwe zaakceptowanie argumentu, wysuniętego przez władze włoskie, zgodnie z którym Komisja powinna przeprowadzić swoją analizę tak, jakby decyzje w sprawie zastosowania odstępstw podjęto w chwili przyjęcia podatku. Władze włoskie powołują się na decyzję Komisji C(2005) 4436 (zob. motyw 42 niniejszego uzasadnienia). W decyzji tej (zob. w szczególności motyw 74) Komisja oparła swoje wnioski na fakcie, że decyzje w sprawie zastosowania odstępstw podjęto dużo wcześniej, niż weszły w życie wytyczne Wspólnoty dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego z 2001 r. W analizowanym przypadku należy jednak stwierdzić, że pierwsze zwolnienia uchwalono w październiku 2000 r., tj. na krótko przed wejściem w życie ww. wytycznych. Należy podkreślić, że w żadnym momencie władze włoskie nie mówiły o zwolnieniach przyznanych uprzednio.
- (102) Z drugiej strony, odnośnie do drugiego warunku, o którym mowa w pkt 51.2 tiret drugie wytycznych z 2001 r., władze włoskie nie dostarczyły danych, które wykazałyby znaczną zmianę warunków gospodarczych, która spowodowałaby, że przedsiębiorstwa znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji konkurencyjnej (zob. motyw 88 niniejszego uzasadnienia), ani dowodów na to, że wielkość zwolnienia nie przekroczyła podwyżki kosztów związanej ze zmianą warunków gospodarczych. W odniesieniu w szczególności do kwestii sytuacji konkurencyjności należy stwierdzić, że dane podane w tabelach przedstawionych w motywie 42 i 46 niniejszego uzasadnienia nie zawierają żadnego elementu porównawczego, więc nie umożliwiają wykazania jakiegokolwiek pogorszenia sytuacji konkurencyjnej włoskich gospodarstw prowadzących uprawy szklarniowe. W tym zakresie należy również podkreślić, że podwyżka cen produktów naftowych dotknęła całą Europę, a nie tylko Włochy.
- (103) Ponieważ jeden z warunków przywołanych w motywie 99 niniejszego uzasadnienia nie jest spełniony, nie można zastosować przepisów pkt 51.2, a w konsekwencji przepisów pkt 51.1 wytycznych z 2001 r.
- (104) W związku z tym, nawet jeśli przepisy pkt 51.2 miałyby zastosowanie, analizowanych zwolnień nie można by uznać za kwalifikowalne na podstawie pkt 51.1., który przewiduje:
- „Gdy ze względu na cele związane ze środowiskiem naturalnym państwo członkowskie wprowadza nowy podatek w sektorze działalności lub od produktów, w odniesieniu do którego nie dokonano harmonizacji, lub gdy podatek przewidziany przez państwo członkowskie przekracza podatek przewidziany w prawodawstwie wspólnotowym, Komisja stoi na stanowisku, że decyzja o zwolnieniu na okres 10 lat bez stopniowego zmniejszania się tej formy pomocy może być uzasadniona w dwóch przypadkach:
- a) zwolnienia są uzależnione od zawarcia porozumień między zainteresowanym państwem członkowskim a przedsiębiorstwami uzyskującymi pomoc, zgodnie z którymi przedsiębiorstwa lub stowarzyszenia przedsiębiorstw zobowiązują się do osiągnięcia celów ochrony środowiska naturalnego w okresie obowiązywania zwolnienia, lub gdy przedsiębiorstwa zawierają dobrowolne porozumienia mające taki sam skutek. Takie porozumienia lub zobowiązania mogą odnosić się między innymi do zmniejszenia zużycia energii, redukcji emisji lub każdego innego środka odnoszącego się do środowiska naturalnego. Przedmiot porozumień musi być wynegocjowany przez każde państwo członkowskie i będzie poddany ocenie Komisji, gdy projekty pomocy są jej notyfikowane. Państwa członkowskie muszą zapewnić ścisłą kontrolę wypełniania zobowiązań zaciągniętych przez przedsiębiorstwa lub stowarzyszenia przedsiębiorstw. Porozumienia zawarte między państwem członkowskim a zainteresowanym przedsiębiorstwem muszą zawierać uzgodnienia dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku, gdy zobowiązania nie są wypełniane.
- Przepisy te mają zastosowanie również wówczas, gdy państwo członkowskie uzależnia obniżenie podatku od spełnienia warunków mających taki sam skutek jak porozumienia lub zobowiązania, o których mowa powyżej;
- b) zwolnienia nie muszą być uzależnione od zawarcia porozumień między zainteresowanym państwem członkowskim a przedsiębiorstwami otrzymującymi pomoc, jeżeli są spełnione następujące alternatywne warunki:
- w przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku wspólnotowego, kwota efektywnie zapłacona przez przedsiębiorstwa po uzyskaniu obniżenia musi być wyższa od minimum wspólnotowego i na takim poziomie, który stanowi dla przedsiębiorstw środek zachęcający do poprawy ochrony środowiska naturalnego,
- ”

- w przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku krajowego nałożonego w wypadku braku podatku wspólnotowego, przedsiębiorstwa uprawnione do otrzymania obniżenia muszą jednak zapłacić znaczącą część podatku krajowego”.
- (105) W rozpatrywanym przypadku zastosowana stawka podatku akcyzowego (bez zwolnień lub obniżek) była z pewnością wyższa od poziomu podatku zharmonizowanego (zob. motywy 43 i 46), ale nie ma danych o tym, że zawarto porozumienia przewidziane w pkt 51.1 lit. a) między państwem członkowskim a przedsiębiorstwami uzyskującymi pomoc lub że podobne porozumienia zostały dobrowolnie podpisane przez beneficjentów (Komisja nie została powiadomiona o żadnym porozumieniu). Władze włoskie podkreśliły ponadto, że kwestionowane zwolnienia zostały przyznane, by zaradzić trudnej koniunkturze, ale nigdy nie poinformowały o jakiegokolwiek rekompensacie w zakresie ochrony środowiska zażądaną w zamian od beneficjentów.
- (106) Wyżej cytowane rozwiązanie alternatywne do zawarcia porozumień, przewidziane w pkt 51.1. lit. b), nie może mieć zastosowania w analizowanym przypadku, ponieważ w części rozpatrywanego okresu, późniejszej w stosunku do wejścia w życie wytycznych z 2001 r., prowadzący uprawy szklarniowe skorzystali z całkowitego zwolnienia z podatku akcyzowego, a więc nie zapłacili kwoty wyższej od minimum wspólnotowego⁽²⁰⁾ w takiej wysokości, by stanowiło to dla nich zachętę do działania na rzecz ochrony środowiska, jak przewidziano w tych przepisach w odniesieniu do przypadków, gdy obniżka dotyczy podatku wspólnotowego.
- (107) W pkt 52 wytycznych z 2001 r. stwierdza się jednak, że w przypadku gdy istniejący podatek został w znacznym stopniu podwyższony, a państwo członkowskie stoi na stanowisku, że przyznanie odstępstw niektórym przedsiębiorstwom jest niezbędne, warunki wymienione w pkt 51.1, dotyczące nowych podatków, mają zastosowanie w drodze analogii. Należy więc przeanalizować przede wszystkim, czy podatek akcyzowy został w znacznym stopniu podwyższony.
- (108) Z tabeli podanej w motywie 46 niniejszego uzasadnienia wynika, że podatek akcyzowy nie został w znacznym stopniu podwyższony, ponieważ jego stawka kształtowała się następująco: – 5,4 % w latach 1999–2000, – 6,98 % w latach 1999–2001, + 1,9 % w latach 1999–2002 i + 1,3 % w latach 1999–2003. Z roku na rok zmiany wysokości stawki podatku akcyzowego wyniosły: – 5,4 % między 1999 r. a 2000 r., – 1,6 % między 2000 r. a 2001 r., + 9,5 % między 2001 r. a 2002 r. i – 0,5 % między 2002 r. a 2003 r. Wynika stąd, że podatek akcyzowy stale malał, poza okresem między 2001 r. a 2002 r. Wzrostu odnotowanego w tym okresie nie można jednak uznać za podwyższenie w znacznym stopniu, ponieważ w praktyce nie miało żadnego wpływu na poziom cen oleju opałowego w momencie wprowadzenia na rynek (z danych podanych w tabeli wynika, że cena oleju opałowego w momencie wprowadzenia na rynek w trakcie tych dwóch lat zwiększyła się tylko o 2,2 %). W tym przypadku nie można więc zastosować przepisów pkt 52 wytycznych z 2001 r.
- (109) Wreszcie w pkt 53 wytycznych z 2001 r. stwierdza się, że „w przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku, który został zharmonizowany na poziomie wspólnotowym, i gdy podatek krajowy jest niższy lub równy minimum wspólnotowemu [...], każde przyznane zwolnienie musi spełniać warunki ustanowione w pkt 45 i 46, a w każdym razie musi podlegać wyraźnemu zatwierdzeniu takiego odstępstwa od minimum wspólnotowego”.
- (110) Pkt 45 wytycznych z 2001 r. określa, że czas trwania pomocy musi być ograniczony do pięciu lat, jeśli pomoc jest „zmniejszająca się”, a intensywność pomocy może wynosić do 100 % kosztów dodatkowych⁽²¹⁾ w pierwszym roku, jednak musi obniżyć się liniowo do zera przed upływem piątego roku.
- (111) Pkt 46 wytycznych z 2001 r. określa, że w przypadku pomocy „niezmniejszającej się”, czas jej trwania jest ograniczony do pięciu lat, a jej intensywność nie może przekraczać 50 % kosztów dodatkowych.
- (112) W rozpatrywanym przypadku Komisja stwierdziła już, że pomoc nie była „zmniejszająca się” (zob. motyw 88 niniejszego uzasadnienia). W konsekwencji można by zastosować do niej przepisy pkt 46 wytycznych. Jednak informacje przekazane przez władze włoskie nie pozwalają Komisji w żaden sposób stwierdzić, że intensywność pomocy była ograniczona do 50 % dodatkowych kosztów produkcji wynikających z podatku akcyzowego w porównaniu z cenami rynkowymi produktów otrzymanych z upraw szklarniowych.
- (113) Pomoc ta nie może więc zostać uznana za kwalifikowalną na podstawie przepisów pkt 46 wytycznych z 2001 r. ani, w konsekwencji, na podstawie przepisów pkt 53 tych samych wytycznych.

⁽²⁰⁾ 13 EUR za 1 000 kg w latach 2000–2003 i 21 EUR za 1 000 litrów – zob. motyw 43.

⁽²¹⁾ Koszty dodatkowe określa motyw 43 wytycznych: są to koszty produkcji dodatkowe w stosunku do cen rynkowych odpowiednich produktów.

- (114) Stwierdzenia przedstawione w motywach 94–112 niniejszego uzasadnienia wykazują, że analizowana pomoc nie może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem na podstawie przepisów wytycznych z 2001 r.
- (115) W odniesieniu do innych argumentów wysuniętych przez władze włoskie na poszczególnych etapach sprawy Komisja stwierdza, że nie ma informacji, które pozwoliłyby rozwiązać wątpliwości wyrażone w motywie 34 lit. b) niniejszego uzasadnienia. Argument, o którym mowa w motywie 43 niniejszego uzasadnienia, zgodnie z którym środek przyjęty na poziomie krajowym (we Włoszech) może być zgodny ze wspólnym rynkiem, jeśli beneficjenci odpłacają minimalną kwotę ustaloną na poziomie wspólnotowym, nie jest zasadny, ponieważ prowadzący uprawy szklarniowe korzystali z całkowitego zwolnienia z podatku akcyzowego przez niemal cały rozpatrywany okres, a więc nie płacili podatków.
- (116) Argumenty przedstawione przez zainteresowaną stronę trzecią, która przedstawiła swoje uwagi po wszczęciu pierwszego postępowania, nie dostarczają elementów na wykazanie zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem. Co do niepewnej sytuacji, w jakiej znalazłyby się przedsiębiorstwa korzystające z pomocy w przypadku uznania jej niezgodności i odzyskiwania pomocy, przypomina się, że odzyskiwanie pomocy niezgodnej jest konieczne, by przywrócić sytuację poprzednią, tj. sytuację, w której nie istniało zakłócenie konkurencji, panującą przed przyznaniem pomocy. Fakt, że określone przedsiębiorstwa nie będą już dochodowe jest tylko konsekwencją swobodnego działania konkurencji w normalnych warunkach gospodarki rynkowej. Z drugiej strony nic nie dowodzi faktu, że ograniczenie zużycia oleju oznacza konieczne obniżenie jakości otrzymywanych produktów (co najwyżej ograniczenie to mogłoby opóźnić dojrzewanie lub wzrost produktów). Wreszcie odniesienie do sytuacji innych krajów, by wykazać brak zakłócenia konkurencji, również nie jest zasadne. W tej kwestii wystarczy stwierdzić, że zwolnienie umożliwia poprawę konkurencyjności włoskich podmiotów prowadzących uprawy szklarniowe w porównaniu z sytuacją innych krajów, a więc podstawą porównania winna być sytuacja istniejąca we Włoszech przy braku zwolnień.
- (118) Zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu odzyskania pomocy od beneficjenta (w analizowanym przypadku – prowadzący uprawy szklarniowe). Włochy są więc zobowiązane do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu odzyskania od beneficjentów wypłaconej pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, której wysokość równa jest różnicy między całkowitym przyznaniem zwolnieniem z podatku akcyzowego a obniżoną stawką podatku akcyzowego przyznaną podmiotom z sektora rolnego. Zgodnie z pkt 42 komunikatu Komisji „Zapewnienie skutecznego wykonania decyzji Komisji nakazujących państwom członkowskim odzyskanie pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnej ze wspólnym rynkiem”⁽²²⁾, Włochy mają cztery miesiące na wykonanie niniejszej decyzji, licząc od daty jej wejścia w życie. Odzyskiwaną kwotę pomocy należy zwiększyć o kwotę odsetek, obliczoną zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 794/2004⁽²³⁾ w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999.
- (119) Oprócz powyższego stwierdza się, że indywidualnej pomocy przyznanej w ramach analizowanego programu, która w momencie wypłacania spełnia warunki przewidziane w rozporządzeniu Komisji przyjętym na podstawie przepisów art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98⁽²⁴⁾ (rozporządzenie *de minimis*), nie uznaje się za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (120) W chwili przyznawania analizowanej pomocy nie obowiązywały jeszcze przepisy wspólnotowe, które regulowały kwestię pomocy *de minimis* w sektorze rolnym.
- (121) Pierwszymi przepisami wspólnotowymi przyjętymi w tym zakresie były przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1860/2004 z dnia 6 października 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa⁽²⁵⁾.

XI. WNIOSEK

- (117) Komisja stwierdza, że Włochy bezprawnie realizowały przedmiotowy program pomocy z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu. Powyższa analiza wykazuje, że pomoc nie może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, ponieważ nie spełnia warunków wytycznych rolniczych z 2000 r. i z 2007 r. ani wytycznych środowiskowych z 1994 r. i z 2001 r. Ponadto analiza wykazała, że sam fakt istnienia dyrektyw nie może uzasadniać stosowania środków, które mogą powodować zakłócenie konkurencji, a władze włoskie nie rozwiązywały wszystkich wątpliwości wyrażonych przez Komisję w chwili wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu.

- (122) Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1860/2004, pomoc w wysokości nieprzekraczającej 3 000 EUR na danego beneficjenta w ciągu trzech lat (kwota ta obejmuje pomoc *de minimis* przyznaną dla danego przedsiębiorstwa) nie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, nie zakłóca ani nie grozi zakłóceniem konkurencji, a w konsekwencji nie jest objęta zakazem, o którym mowa w art. 87 ust. 1 traktatu WE.

⁽²²⁾ Dz.U. C 272 z 15.11.2007, s. 4.

⁽²³⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1.

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 325 z 28.10.2004, s. 4.

- (123) Zgodnie z art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1860/2004, ta sama zasada ma zastosowanie do pomocy przyznanej przed wejściem w życie tego rozporządzenia, która spełnia wszystkie warunki określone w jego art. 1 i 3.
- (124) Dnia 1 stycznia 2008 r. rozporządzenie (WE) nr 1860/2004 zostało zastąpione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej⁽²⁶⁾, na podstawie którego kwotę pomocy *de minimis* podniesiono do 7 500 EUR na każdego beneficjenta w okresie trzech lat obrotowych, niezależnie od formy pomocy i od celu, na jaki jest przeznaczona, w ramach maksymalnej kwoty na każde państwo członkowskie, wynoszącej 0,75 % rocznej wartości produkcji.
- (125) Art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że rozporządzenie to: „stosuje się do pomocy przyznanej przed dniem 1 stycznia 2008 r. przedsiębiorstwom sektora produkcji rolnej, pod warunkiem że spełnia ona warunki ustanowione w art. 1–4, z wyjątkiem wymogu wyraźnego odesłania do niniejszego rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 akapit pierwszy”.
- (126) W takim kontekście Komisja nie uznaje za pomoc państwa ulg podatkowych nieprzekraczających kwoty 3 000 EUR, pod warunkiem że w chwili ich przyznawania są zgodne z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1860/2004, a także ulg podatkowych nieprzekraczających kwoty 7 500 EUR, pod warunkiem że w chwili ich przyznawania były zgodne z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1535/2007,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program pomocy w formie zwolnienia z podatku akcyzowego oleju napędowego stosowanego do ogrzewania szklarni, realizowany przez Włochy bezprawnie w okresie od dnia 3 października 2000 r. do dnia 30 czerwca 2001 r., a także w latach 2002, 2003 i 2004, jest niezgodny ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

1. Włochy zobowiązane są do odzyskania od beneficjentów niezgodnej z prawem pomocy przyznanej w ramach programu, o którym mowa w art. 1.
2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004.

Artykuł 3

Odzyskanie pomocy przyznanej w ramach programu, o którym mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

Włochy zapewniają wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Włochy przekazują następujące informacje:

- a) listę beneficjentów, którzy otrzymali pomoc w ramach programu, o którym mowa w art. 1, oraz łączną kwotę pomocy, jaką każdy z nich otrzymał w ramach tego programu;
- b) łączną kwotę (kwota główna i odsetki) do odzyskania od beneficjentów;
- c) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
- d) dokumenty potwierdzające, że beneficjenci otrzymali nakaz zwrotu pomocy.

Do momentu całkowitego odzyskania pomocy przyznanej w ramach programu, o którym mowa w art. 1, Włochy na bieżąco informują Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Włochy bezzwłocznie przedstawiają informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Włochy dostarczają również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 lipca 2009 r.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 35.